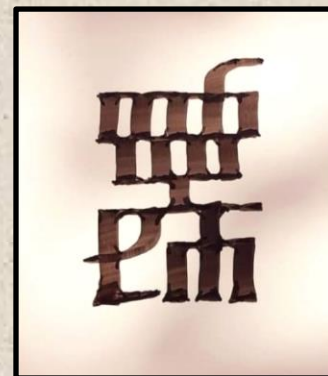

HRVATSKO DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godište V | broj 57 | kolovoz/rujan 2020.
ISSN 2718-4307

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Nakon ljetne stanke *Novosti* početkom svakoga mjeseca nastavljaju stizati svojim čitateljima. U zaglavlju gore desno možete vidjeti prekrasno ispisano ime *Mirna*, rođendanski dar urednici ovoga biltena od strane velikog prijatelja glagoljice i glagoljaša, g. Darija Tikulina iz Zadra.

Što su radili glagoljaši

I ovoga ljeta glagoljaši su bili aktivni na razne načine.

Na popularnoj društvenoj mreži Facebooku možete naći stranicu *Tajne hrvatskog srednjovjekovlja* koja prati povijesna događanja i znamenitosti na hrvatskom prostoru od raspada Zapadnoga Rimskog Carstva 475. godine pa sve do 1526. godine. Studenti i entuzijasti za povijest kreirali su ovu stranicu kako bi javnost putem kraćih tekstova i fotografija поближе upoznali s nacionalnom poviješću. Tako je već, između ostaloga, predstavljen i cijeli niz hrvatskih glagoljskih dokumenata. Objavljen je i obiman intervju sa članicom Ravnateljstva i rizničarkom našega Društva, gđom. Jasenkom Štimac. Intervju možete pročitati na donjoj poveznici pod datumom 17. srpnja: <https://www.facebook.com/tajnehrvatskogsrednjovjekovlja/>

Slika je stara, ali su vijesti najsvježije. Naš član, g. Damir Krenenić, na Krku je održao 27. ljetnu školu glagoljice. Škola je održana u Bogovićima sa šest polaznika, Korniću sa 14 polaznika i Puntu također za šest polaznika.

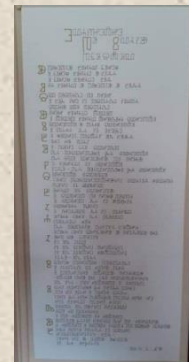
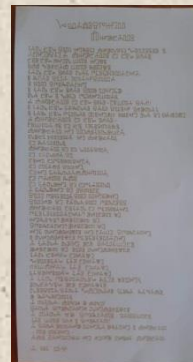
U ovih 27 godina bilo je oko 2500 đaka. Osim Hrvata, školu su pohađali Talijani, 12 članova udruge *Putevima pisma* iz Marseillea i još jedan mladi Francuz, jedan Nizozemac, jedna Amerikanka, jedna Mađarica, jedna Hrvatica iz Švedske i pedesetak Slovaka i Hrvata iz Slovačke. Prepisana je najstarija glagoljska matica Omišlja, knjižica popa Savata iz Vrbnika - to je zapravo molitvenik Gašpara Vnučića iz druge polovice 16. stoljeća, te mnoštvo drugih tekstova. Pronađena su dva nova spomenika, u Poljicima i Novigradu na Dobri i pročitan je natpis u Kršanu. U crkvi svetoga Dunata postavljeno je deset mozaika s glagoljicom, a na Korniću postavljena glagoljska klupa *Sedi z miron*. U Krasu je postavljen mozaik Svetog Osipa. Škole su se inače održavale još u Vrhu i Vrbniku, ali ne i ove godine.

Puni program obuhvaća šest dijelova: tečajevi uglate, oble, kurzivne i trokutaste glagoljice, pisarnicu i likovnu radionicu. Održano je deset škola mozaika i radionicu filcanja vune, sve "na glagoljici". Započet je rad na projektu za Norvešku....ali o tom – potom.

Oštarski glagoljaši ne priznaju ljetne praznike. U župi Oštarije kod Ogulina, u župnoj dvorani uoči blagdana Velike Gospe postavljena je izložba *Glagoljicom po svijetu*. Riječ je o putujućoj izložbi radova učenika iz 16 osnovnih i srednjih škola diljem Hrvatske. Radovi su u veljači bili predstavljeni na izložbi u sklopu ciklusa tribina pod nazivom Hrvatska glagoljaška baština koje Društvo prijatelja glagoljice organizira u Nadbiskupij-skom pastoralnom institutu. Dio radova je po zatvaranju izložbe iz Zagreba otputovao u Antunovac, a odatle u Oštarije i potom će obići i ostale škole u kojima su nastajali: u Fužinama, Križevcima, Splitu, Sesvetama, Josipdolu, Sv. Filipu i Jakovu, Gornjem Podotočju, Karlovcu i Mostaru.

Učenica Jana Bert ima 12 godina, a kaže da glagolja od svoje šeste godine. Potrudila se i glagoljicom ispisala Hvalospjev Ljubavi. Učenica Lea, čije prezime nažalost nismo doznali, prepisala je proslav Evandjelja po Ivanu.

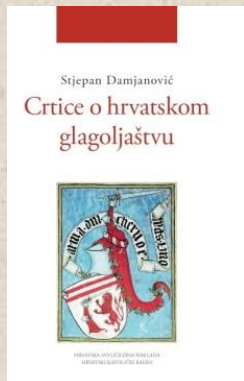
U nedjelju, 9. kolovoza, mladu misu je proslavio naš dragi prijatelj, donedavni član franjevačke zajednice na Ksaveru, fra Mirko Mišković. Upoznali smo ga kao štovatelja glagoljice i kaligrafa, a sada mu možemo poželjeti uspješan i ispunjen nastavak službe u svojstvu župnog vikara u Belišću. Opširnije o velikom danu našega fra Mirka možete naći na poveznici: <https://franjevci.trecoredci.hr/mlada-misa-fra-mirka-miskovica/>

Glagoljicu smo našli i u Zagrebu. U Knjižnici Dugave do 18. rujna moguće je pogledati izložbu radova učenica doma u sklopu Škole za primalje u Zagrebu. Izložba je obuhvatila osam radova učenica koje su proteklih godina odabrale izborni program *Glagoljaši* voditeljica prof. Đurđe Arbutine i Konstantine Božak Mežga, naših dugogodišnjih članica.

Nedaleko knjižnice nalazi se kafić sa zanimljivo ukrašenom žardinjerom: na jednoj strani piše *tak imam te rad*, a na drugoj *kaj god*.

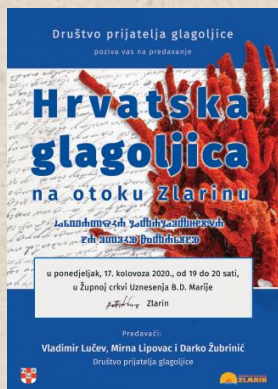
Početak ljeta objavljena je nova knjiga akademika Stjepana Damjanovića pod nazivom *Crtrice o hrvatskom glagoljstvu*. Autor na jednostavan i zanimljiv način kroz 28 tekstova progovara o hrvatskoj kulturi ostvarenoj na glagoljskom pismu. Tekstovi govore o vremenskom i zemljopisnom protegu hrvatske glagoljaške djelatnosti, o liturgijskim, pravnim i beletrističkim tekstovima pisanim i tiskanima glagoljicom, o hrvatskom glagoljskom tisku i o značajnim osobama iz povijesti hrvatskoga glagoljstva te tako ovu tematiku približava najširoj publici.

Dana 22. lipnja u franjevačkom samostanu Navještenja Marijina na otočiću Košljunu svečano je obilježena 50. obljetnica Povijesnog društva otoka Krka. Tom prigodom predstavljen je novi, 75. svezak *Krčkog zbornika* u kojem čitav jedan blok čine radovi članova DPG-a i predavača s naših tribina. Ističemo izvorni znanstveni članak našeg dopredsjednika, g. Jurja Lokmera na temu *John Mason*

Neale: glagoljica, glagoljaško bogoslužje i otok Krk u putopisu iz 1861. godine. Naš predsjednik Darko Žubrinić i nedavno preminuli član Dalibor Salopek objavili su članak *U Zagrebu identificiran novi "batomaljski list" Statuta bratovštine Majke Božje Goričke iz 1425. godine.* Gđa. Sanja Zubčić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci donosi članak pod nazivom *Transliteracija 3. lista recto stranice 5. lista Statuta bratovštine Majke Božje Goričke s početka 15. stoljeća.* G. Juraj Mužina, naš član i predsjednik Društva Krčana i prijatelj otoka Krka objavio je članak *Tristota obljetnica rođenja o. fra Antona Juranica (1719.-1799.)*

Doc.dr.sc. Tomislav Galović je izvršni urednik *Krčkog zbornika* i glavni urednik našeg časopisa *Baščina*, a odnedavno također i obnašatelj dužnosti prodekana za organizaciju i razvoj Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Čestitamo mu na svestranosti i želimo puno uspjeha u daljnjem radu *na svim frontovima.*

U časopisu *Vrbnički vidici* br. 55 početkom kolovoza objavljen je drugi nastavak članka *Svestrani pop glagoljaš Ivan Feretić (1769.-1839.)* naše nedavno preminule članice gđe. Ljubice Štambuk. G. Slavko Štambuk, suprug preminule članice, ostao je povezan s našim Društvom. Između ostaloga obavijestio nas je o članicima vezanima uz glagoljicu koje objavljuju riječke dnevne novine *Novi list*. Dana 21. kolovoza objavljena je reportaža o stalnoj izložbi *Glagoljica* u sklopu Sveučilišne knjižnice u Rijeci, a dva dana kasnije osvrt na knjigu akademika Damjanovića koju smo spomenuli u prethodnom odlomku.

Dobro uigrani trojac članova DPG-a, Vladimir Lučev iz Šibenika te Darko Žubrinić i Mirna Lipovac održali su 17. kolovoza u zlarinskoj Župnoj crkvi uznesenja BD Marije predavanje o glagoljici na otoku Zlarinu s naglaskom na srednjovjekovnim glagoljskim oporukama. Opsežniju najavu predavanja objavio je poznati dvotjednik za kulturu *Hrvatsko slovo*. Predavanje je na svojoj FB stranici najavila Turistička zajednica Zlarina, a plakati su se nalazili na otoku Zlarinu i nedalekom otoku Prviću kao i na legendarnom brodu *Tijatu* koji spaja ove otoke s kopnom.

Dvije tužne vijesti

Tijekom ljeta napustili su nas dragi, dugogodišnji članovi Društva prijatelja glagoljice: gospođa Ljubica Štambuk iz Rijeke i gospodin Dalibor Salopek iz Zagreba.

Gđu. Štambuk, profesoricu matematike i pasioniranu istraživačicu glagoljice, pamtit ćemo po predavanjima koja je u Zagrebu održala za naše Društvo i Društvo Krčana i po nizu drugih predavanja i članaka vezanih uz glagoljicu i bokeljske Hrvate, o kojima nas je obavještavala.

G. Salopek je bio dugogodišnji pjevač u MPZ Baščina, a nedavno smo slučajno doznali da posjeduje i vrijedan list *Statuta bratovštine Majke Božje Goričke iz 1425. godine*, tzv. *batomaljski list*, koji je ljubazno pokazao prof. Žubriniću u svrhu fotografiranja i daljnje analize.

Izražavamo iskrenu sućut članovima njihovih obitelji.

Ljetni glagoljaški kolaž

Staroslavenski institut obogatio nam je vokabular dvjema starim riječima vezanima uz ljeto: *plavca* kao barka i *zahod* kao zalazak.

Umjetnički su se izražavali polaznici radionice keramike kod naše članice, gđe. Verice Kovač gdje među uradcima vidimo lijepo slovo A. Svoju mandalu u obliku glagoljskog slova I iscrtila je gđa. Ivkica Mikuš.

Pozdrave s mora poslali su nam štovatelji glagoljice.

Komunikologinja gđa. Marija Novak Ištók je kod Cresa snimila barku s glagoljskim natpisom *Ništa mi neće ovaj dan pokvarit.*

Naša članica, muzikologinja gđa. Nada Bezić bila je na Unijama.

Pravnik iz Zagreba, g. Mario Madjerić, koji je u srednjoj školi šalabahtere ispisivao na glagoljici, javio se iz Novog Vinodolskog.

Kraljevski grad Knin želi dobrodošlicu svojim gostima i putnicima velikom tablom na kojoj se nalazi slika kralja Zvonimira autora Kristijana Krekovića.

Iz Promine nam je fotografiju poslala naša članica gđa. Nena Bilušić Pralas.

Restoran *Nela* kod Roča posjetio je riječki inovator, g. Zlatko Šakić.

Gđa. Narcisa Potežica šalje nam sliku turističkog vodiča iz Novigrada koji posjetitelje upoznaje i s glagoljicom jer se u gradu nalazi crkva Gospe od Karmela u kojoj su od 1726. godine službeno bili franjevci trećoredci glagoljaši.

Najava predstojećih događanja

U nadi da će se, uz poštivanje svih epidemioloških mjera, redovite mjesečne tribine DPG-a moći održavati, najavljujemo prvo predavanje u predstojećoj akademskoj godini za srijedu 9. rujna u 19 sati u Velikoj dvorani Matice hrvatske. Predavanje pod nazivom *Listina Stjepana IV. Frankopana Ozaljskog iz 1539. godine (s osvrtom na frankopansku glagoljsku kancelariju i stanje Acta croatica)* održat će dr. sc. Željko Bistović iz Konzervatorskog odjela u Rijeci.

Neka Vas prate zdravlje, mir i dobro!

UREDница

Мирна Липовац Mirna Lipovac

STRUČNI SURADNIK

Дарко Жубринић Darko Žubrinić

Матрица

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

E-adresa: drustvoprijateljaglagoljice@gmail.com

Матрица Друштво пријатеља глаголјике

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/aglagoljica/novosti/mirna.html>